

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Iuris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Homicidio Volvntario vel casuali. Titulus XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

facta sit, tunc enim cum conditione præstandi ea, quæ in alendo eo, vel fortè ad discendum artificium iustè, consumpta sunt, restitutio fiet, l. 1. C. eod. Quartò. Ut contestationes per epistolam publicè facta, si nec intra decem dies quæsitus agnitusq; fuerit à patre vel domino, qui se ignorantibus expositionem factã prætendunt, securus habeat, qui eum suscepit: Et si lapso decem dierum spacio calumniator extiterit, sicut patrum sanxit authoritas, vt homicida, ecclesiastica districtione dānetur, c. si expositus, dist. 87. Quintò. Quòd illi, qui ita expositi sunt, ingenui & liberi fiant, & manent, nec de dominica vel patria potestate, per expositionem vindicati, suscipientis potestati subijciantur: sicuti nec is, ob nutritionem vel educationem, in eorum personis ius aliquod sibi vindicare potest, c. vni. ext. eo. & l. sancimus, C. cod.

DE HOMICIDIO VOLVNTARIO vel casuali.

Titulus XII.

Continuatio.

Non tantum inter sanguine iunctos, verum etiam inter alios, temeritas ledendi, & iniustus conatus inferendi necem, prohibetur. Naturæ enim parens & opifex omnium rerum naturalem quandam inter homines constituit cognationem, quam qui violat, etiam aduersus Deos immortales impij iudicandi sunt. Nam ab ijs constitutam societatem inter homines euertit: consequens igitur est, vt ait Florétinus, hominem hominis vitæ infidiari, nefas esse, l. vt vim, ff. de inst. & iur.

Nun s

Quid

Quid Homicidium?

Homicidium est, interfectio hominis, dolo, culpa, vel ex ira, iusto dolore, metu præsentis violentiæ vel casu, ab homine facta, c. presbyterum, c. ad audientiam, c. lator, c. dilectus, ex. eod. c. verò, dist. 50. l. vt vim, ff. de iust. & iure.

Vnde dictum Homicidium?

Dictum ab homine & cædo, quasi hominis cedium, Hostien. §. quid sit, eod. tit.

Homicidium quotuplex

Secundùm Hostien. duplex. Nā aut est spirituale aut corporale. Spirituale per detractionē, odiū, iniquitatē, oppressionē, iniustitiā, denegationē alimētōrū, & alijs varijs modis cōmittitur, c. homicidiū, dist. 1. de pœn. c. pasce, dist. 85. c. omnis, & c. homicidiorum, dist. 1. de pœn. Corporale aut aliud nō est, q̄ corporis peremptio, c. homicidiū, dist. 1. de pœnit. Et illud, vel est voluntariū, vel casuale, vt notatur in rubrica.

Quæ causa Efficiens?

Volūtas, conatus animi, vel adhibite violētiæ actus, c. Héricus, ext. de cle. pug. in duel. Vnde dicitur in c. omnis, dist. 1. de pœn. Etsi gladio nō occidas, volūtatē tñ interficis, & is, qui telo hōis necandi causa ambulauerit, sicut is, q̄ hominē occiderit, vel cui⁹ dolo malo factū erit cōmissū, legis Corneliæ de sicarijs, pœna coercetur, l. is, qui cum telo, C. ad l. Cor. de sicar. Q̄ & D. Adrianus in hæc verba rescripsit, in maleficijs voluntatē nō exitū spectari, l. Diu⁹, & l. 1. §. diu⁹, ff. ad l. Corn. de sicar.

Quod Obiectum?

Corpus humanū animatum, Nam corporis nō. dum

dum formati & inanimati homicidium non committitur: cū per homicidiū exanimatio, i. animæ à corpore separatio inducarur. Exanimatum aut corpus dici non possit, q̄ adhuc animā non habebat, nec possit dici animā habere, cū sensu caruerit, c. quod verò, 32. q. 2. Vnde, si fœtus abigatur, antequam verisimiliter animatus fuerit, id est, ante quadragesimum à conceptione diem, homicidium non committitur, nec abigens vt homicida, sed mitiore pœna, lege Mosaica, canonica & civili punitur, vt notatur in c. Moyses, 32. q. 2. c. fictus ex literarū, ext. eo. & l. si mulierē, ff. ad l. Cor. de ficar.

Quæ Forma?

Forma committendi homicidij varia est. Nā aut consultò & dolo malo committitur, & voluntariū dicitur, c. significasti, ext. eo. Aut casū aliquo inopinato, citra dolū malū, & casuale dicitur, vt notatur in c. Ioannes, c. exhibita, c. dilectus, & c. ex literis, ext. eo. Aut ex iusto dolore, & ob vim illatam, q̄ propulsare leges permittunt, & ex necessitate p̄sentis violētix vel iniuriæ auertendæ & comprimendæ gratia, & coactū appellatur, l. 1. §. si. ff. eo. & l. 4. C. de adul. committitur etiā vario telorū genere. quid aut teli appellatione veniat: Vide, l. si calūniatur, §. telū, ff. de verb. sign. & l. penul. ad l. lul. de vi pub. & l. armorū, ff. de verb. signifi. Committitur etiā veneficijs & incēdijs: quæ omnia lex Cornelia compræhendit. Nec non inuidendo, detrahendo mala persuadendo, decipiendo, consulendo. Vnde dicitur in c. perniciosè, dist. de pœni. perniciosè decipiuntur, qui existimāt eos tantū homicidas esse, q̄ manib' hominē occidūt, & nō potius eos, per quē cōsiliū & fraudē & exhortationē
homi.

homines extinguuntur. Homicidium enim, vt ait Celestinus III. in c. Henricus, ext. de cler. pug. in duello; tam facto, quàm præcepto, siue cõsilio aut defensione patrat. Imò qui oderunt, detrahunt, & mala persuadent alteri, pariter homicidæ sunt, quod homicidium spirituale dicitur, c. homicidiorum, & c. noli, dist. 1. de pœn.

Qui Effectus?

Effectus Homicidij à diuersis pœnis, pro qualitate delicti, aliarumq; circumstantiarum statuitur, ducuntur. Nam in talibus excessibus, non solum quantitatem, & qualitatem delicti, sed ætatem, scientiam, sexum, atq; conditionem delinquentis, locumq; & tempus, quo delictum committitur, esse attendenda, Alexander III. statuit, c. sicut dignum, extr. eodem.

Homicidiũ voluntarium igitur punitur secundum leges pœnæ legis Corneliæ de sicarijs: quæ est, in insulã deportatio, & omnium honorum ademptio. Sed solent hodiè (vt ait Marcianus) capite puniri, nisi honestiore loco positi fuerint, quàm vt pœnã legis sustineant. Humiliores enim solent bestiis subiici, altiores in insulã deportantur, l. eiusdẽ, §. legis Corneliæ, ff. ad l. Cornel. de sicar. Infans autem vel furiosus ob homicidiũ commissũ, lege Cornelia non tenetur. cum alterum innocentia consilij tueatur, alterum fati infelicitas excuset, l. infans, ff. eo. Secundum canones autem Episcopus, absque dispensatione deponitur, & 15. annorum iniungitur pœnitentia. presbyter 12. annis pœnitere debet, & deponitur superioris sententia. diaconus 10. clericus & laicus 7. annis pœnitere. Et depositi excommunicatiq; ad gradum cuiuslibet sacerdotij accedere, nullo modo præ-

præsumere debent, c. si quis homicidiū, dist. 50. c. si quis viduā, & c. si voluntate, dist. 50. Casuale homicidiū aut culpa fit, aut citra culpā. Culpa: vt cū præceptor puerū parū beneficientē in docēdo occidat, l. sed etsi, §. si. ff. ad l. Aquiliā: præceptoris enim nimia sequitā culpæ adsignatur, l. præceptoris, ff. ad l. Aquiliā. cū leuis tantū castigatio concessa fit docēti, d. l. sed etsi. Atq; in huiusmodi casibus, vbi de seruo culpa occiso agitur, ex l. Aquilia ad cessationis operarū, & mendicationis sumptū resarciendū ciuilitèr agitur, d. l. sed etsi, & Exod. 21. 19. Et Ratio est. Quia culpa quantis lata, in l. Cornelia pro dolo nō habetur Dd. in l. q. nerua, ff. depo. Clericus aut casuale homicidiū culpa cōmittēs, iure Pontificio incurrit irregularitatē, & cōgruenti iniuncta pœnitētia deponitur: nec ministrare nisi in subdiaconatus officio & minoribus ordinibus cū dispensatione permittitur, c. psbyterum, c. continebatur, c. ad audientiā, ext. eo. c. eos verò: & c. eū, qui dist. 50. Verū citra culpā casu cōmissum homicidiū, sicut iure ciuili, ita canonico nullā meretur pœnā, c. lator, c. dilectus, c. exhibitā ext. eo. licet ob spirituale homicidiū iniūgatur pœnitentia, c. si quis voluntate, dist. 50. & per. tot. dist. 1. de pœn.

Quæ Affinia?

Falsum testimoniū, mala persuasio, c. noli, dist. 1. de pœn. Omnis motus ad nocendū iniquè, c. homicidiū, dist. 1. de pœn.

Quæ Contrariæ?

Præceptum decalogi: Non occides, c. homicidium, dist. 1. de pœnit. homicidium iure concessum, de quo in c. quicumq; 23. q. 8. & in c. miles, 23. q. 5. & in c. officia, 23. q. 5. fortuitus casus, c. si quis voluntate, & seq. capitulis, dist. 50.

Omnis iniquitas, & oppressio & iniustitia, iudicium sanguinis est, & licet gladio nō occidas, voluntate tamen interficis, c. omnis, dist. 1. de pœn.

Homicidium lege veritum putabatur non aliud esse, nisi corporis peremptio. Aperuit ergo Dominus, omnem iniquum motum ad nocendum fratri, in homicidij genere deputari, c. homicidium, dist. 1. de pœn.

Non ideo minus delinquit, cui sola deest facultas, c. si cui, dist. 1. de pœnit.

In illos, qui Christianos persequuntur, & ex urbibus & proprijs sedibus pellunt, iuste pugnatur, c. dispar, 23. q. 8.

Qui crimina, quæ potest emendare, non corrigit, ipse committit, c. præterea, 23. q. 8.

Quicumq; percutit malos, in eo, quod mali sunt & habet causam interfectionis, minister Dei est, qui verò sine aliqua publica administratione maleficum, furem sacrilegum, & adulterum, periurū, vel quemlibet criminofum interfecerit, aut trucidauerit, vel membris debilitauerit, velut homicida iudicabitur, & tanto acrius, quanto non sibi à Deo concessam, abusiue vsurpare non timuit potestatem, c. quicumq;, 23. q. 8.

Si quatuor homines, aut quinq;, seu etiam plures contra hominem vnum rixati fuerint, & ab his vulneratus mortuus ferit, quicumq; eorum plagam ei imposuit secundum statuta canonum, vt homicida iudicetur: reliqui autem, qui eum impugnabant, volentes eum interficere, similiter pœniteant. Qui nec eum impugnabant, nec vulnerabant, nec auxilio cooperatores fuerunt, sed tantum adfuerunt, extr. noxam sint, c. si quatuor, 23. q. 8.

Mali

Mali prohibendi sunt à malo, & cogendi ad bonum,
c. vnum, 23. q. 1.

Non ita resistamus malo, ne nos vindicta, quæ alieno
malo animum pascit nos delectet, c. de occidendis, 23.
quest 6

Seipsum perimere, nulla legis authoritate permittitur,
d. c. de occidendis, in fine.

Miles cum obediens potestati, sub qua legitime consti-
tutus est, hominem occidit, nulla ciuitatis sua lege, Reus
est homicidij. Imò nisi fecerit, reus est imperij deserti at-
que contempti. quòd si sua sponte, absq; authoritate fecis-
set, in crimen effusi humani sanguinis incidisset. Itaq; vn-
de punitur, si fecerit iniussus, inde punietur, si non fecerit
iussus, c. miles, 23. q. 5.

Homicida est, qui sponte occidit, quos iudex iubet oc-
cidi, c. cum minister, 23. q. 5.

Sicut iure laudatur obedientia, ita reprehenditur, qui
sibi non concessa usurpat, c. lex aeterna, 23. q. 5.

Officia vindictæ possunt impleri boni bono animo, quo-
modò iudex & quomodò lex, c. officia, 23. q. 5.

Non est iniquitatis, sed potius humanitatis crimen per-
sequi, vt homo liberetur, c. non est, 23. q. 5.

Non frustra sunt instituta regis potestas, & cognitoris
ius, vngula carnificis, arma militis, disciplina dominantis,
seueritas etiã boni patris. habent omnia ista modos, causas
rationes, vtilitates, hac cum timentur, & mali coercetur,
& boni quieti inter malos viuunt, c. non frustra, 23. q. 5.

Plus peccatis, qui causam mortis prabet, quàm qui oc-
cidit, c. cum homo, 23. q. 5.

Homicidas sacrilegos & venerarios punire, non est effe-
cto

sto

sio sanguinis, sed legū ministeriū, c. homicidas, 23. q. 5.

Iudex scelus nō admittit, qui hoēs vincit, c. iudex, 23. q. 5.

DE TORNEAMENTIS.

Titulus XIII.

Contiuantio.

IS, qui aliquem in torneamentis interfecit, eadē pœna, quæ in homicidas constituta est, coeretur. *Quæ dicuntur Torneamenta?*

Torneamenta dicuntur, nundinæ vel feriæ, in quibus milites ex condicito conuenire, & ad ostentationem virium suarum, & audaciæ, temerè congređi solent, c. fœlicis, extr. eod.

An Torneamenta sint concessa?

Canones torneamenta detestantur. Leges aut omne virtutis causa certamē initum, siue quis certet hasta, siue pilo iaciēdo, currendo, saliendo, luctando, pugnando, permittunt, intantum, vt etiā in illis ex lege Titia, & Cornelia sponsionē facere liceat, l. solent, & l. in quib. ff. de aleatorib. Nec tenetur lege Aquilia is, qui in publico certamine damnū dedit. Sic enim inquit Vlpianus, lib. 18. ad edictū: si in colluctatiōe, vel in pancratico, vel pugiles dū inter se exercētur, alius aliū occiderit, si qdē in publico certamine, cessat Aqlia. Quia gloriæ causa & virtutis, non iniuriæ gratia, videtur dānum datū. Hoc aut in seruo nō procedit: quoniā ingenui solēt certare, in filiis familias vulnerato procedit, l. q̄ actione, §. si in colluctatione, ff. ad l. Aquiliam. *Quæ causa prohibito: is?*

Euitatio periculi. Quia ex hisce hominum cōgressibus, non tātūm vitæ, verūm etiā animæ, pericula